

15. 1. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny exekučních srážek od 1. 1. 2025 (jak parametrické ohledně výše nezabavitelných částek, tak i pravidel o jejich užití) platí již pro lednovou výplatu mzdy za prosinec 2024!

Jako tomu bylo a je každoročně, tak dochází i k 1. lednu 2025 ke změně výše nezabavitelných částek a dalších parametrů (limitů) exekučních srážek ze mzdy jako jsou výše jednotlivých třetin zbytku čisté mzdy (které zbudou po odečtení nezabavitelných částek) určujících, kolik lze srazit povinnému dlužníkovi pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy) jeho oprávněných věřitelů, a částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení, a to na základě navýšení příslušného normativu nákladů na bydlení.

Navíc však dochází též ke změně pravidel pro zápočet (použití, uplatnění) nezabavitelné částky na vyživovanou osobu, a to na manžela (manželku) resp. partnera podle občanského zákoníku[1] nebo (registrovaného) partnera podle zákona o registrovaném partnerství.

Ostatně zápočet nezabavitelné částky na partnera nebo partnerku, pokud k němu dochází, je sám o sobě další novinkou, dosud se nezabavitelná částka počítala jen na manžela nebo manželku.

Na manžela (manželku) resp. zákonného partnera (partnerku)[2] bude od 1. 1. 2025 započítávána nezabavitelná částka jen, pokud je povinný dlužník nebo jeho manžel (manželka) či zákonný partner (partnerka)[3] poživitelem starobního důchodu, sirotčího důchodu nebo důchodu pro invaliditu 2. nebo 3. stupně.

Odlišná pravidla, pokud je povinný dlužník nebo jeho manžel (manželka) či partner (partnerka) poživitelem důchodu

Pravidla exekučních srážek se tak nově významně liší podle toho, zda je povinný dlužník poživitelem uvedených důchodů ze státního důchodového pojištění nebo ne. - Relativně nedávno, a to od 1. 10. 2024, bylo totiž zavedeno pravidlo, že při 4 a více nařízených exekucích pro uspokojení peněžitých pohledávek je povinnému dlužníkovi ze mzdy sráženo jako při exekuci pro přednostní pohledávky, tedy ze dvou třetin zbytku čisté mzdy po odečtení celkové nezabavitelné částky (a ne jen jedné třetiny), a to i když žádné takové prioritní pohledávky exekučně uspokojovány nejsou, přičemž se toto pravidlo neuplatní, je-li povinný dlužník poživitelem právě starobního nebo sirotčího důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu 2. nebo 3. stupně.[4]

Okamžitá aplikace nových pravidel - již při lednové výplatě prosincové mzdy

Dosud jsme byli zvyklí na to, že nové nezabavitelné částky a další parametry exekučních srážek pro daný (nový) kalendářní rok ovlivňují (až) mzdu za měsíc leden daného roku, zúčtovanou a vyplácenou v únoru daného roku, zatímco mzda za měsíc prosinec roku předchozího vyplácená v lednu následujícího (nového) kalendářního roku je (ještě) zúčtována podle nezabavitelných částek pro předchozí kalendářní rok. (Podle ust. § 4 odst. 1 nařízení vlády č. [595/2006 Sb.](#)^[5] totiž platí, že zvýšili se částky životního minima nebo normativních nákladů na bydlení, uplatní plátce mzdy nově vypočtenou nezabavitelnou částku a částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují.) **V roce 2025 tomu je výjimečně jinak, nové parametry srážek ze mzdy se uplatní již při zúčtování mzdy za prosinec 2024 v lednu 2025. (Podle nově s účinností k 1. 1. 2025 formulovaného ust. § 4 odst. 2 nařízení vlády č. [595/2006 Sb.](#),^[6] spadá-li termín výplaty mzdy do roku 2025, ust. § 4 odst. 1 zmíněného nařízení vlády se nepoužije a při výpočtu nezabavitelné částky se použije částka životního minima jednotlivce a částka normativních nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby ve výši k 1. lednu 2025.)**

Zafixování výše životního minima a normativních nákladů na bydlení, a tak i nezabavitelných částek, pro celý kalendářní rok 2025

Výše životního minima a normativních nákladů na bydlení k 1. 1. 2025 se tedy, jak plyne z ust. § 4 odst. 2 nařízení vlády č. [595/2006 Sb.](#), v platném znění, použije pro výpočet srážek po celý rok 2025. Případné změny (valorizace) životního minima a normativních nákladů v průběhu roku 2025 se do výpočtu výše nezabavitelných částek a srážek ze mzdy v tomto roce nepromítnou.

Krátká legisvakanční lhůta i krajně omezený čas na zavedení nových pravidel v zaměstnavatelské praxi

Plátcí mzdy a obdobných plnění, s nimiž se zachází při exekuci jako se mzdou, tak mají resp. měli jen minimum času na zohlednění nových pravidel v běžné mzdově-účetní praxi (od vyhlášení novely nařízení vlády č. [595/2006 Sb.](#), tedy nařízení vlády č. [441/2024 Sb.](#) ve Sbírce zákonů - těsně před Vánoci - 20. 12. 2024 - do interně stanoveného nebo dohodnutého lednového výplatního termínu). A koneckonců ani povinní dlužníci neměli příliš mnoho času na prokázání nároku na zápočet nezabavitelné částky na manžela, manželku, partnera či partnerku ve smyslu nové právní úpravy právě plátcům mzdy, pokud se vůbec stihli včas o nových pravidlech dozvědět.

Konstrukce (výpočet) a užití nezabavitelných částek

Základní částka, která nesmí být^[7] sražena povinnému (dlužníkovi) z měsíční mzdy, je rovna úhrnu

1. nezabavitelné částky na samotného povinného dlužníka, která sestává ze dvou třetin součtu
 - a) částky životního minima jednotlivce a
 - b) částky normativních nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci s alespoň 70 000 obyvateli podle zákona o státní sociální podpoře (a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný dlužník bydlí a zda vůbec bydlí nebo nebydlí v nájemním bytě)
- a
2. nezabavitelných částek na vyživované osoby (na osoby, kterým je povinen poskytovat výživné), a to

ve výši jedné čtvrtiny nezabavitelné částky na povinného dlužníka.

Nezabavitelná částka na manžela se nově už zásadně (automaticky) nepočítá, ale jsou výjimky

Manžel (manželka) povinného dlužníka nebo partner (partnerka) povinného podle občanského zákoníku nebo podle zákona o registrovaném partnerství se nově za osobu, které je povinný povinen poskytovat výživné, nepovažuje! (Dle ust. § 1 odst. 1 věty první části za středníkem nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb., ve znění nařízení vlády č. [441/2024](#) Sb. s účinností od 1. ledna 2025.) **Proto se na ně nezabavitelná částka nepočítá, až na výjimky:** Na manžela povinného nebo partnera povinného podle občanského zákoníku nebo zákona o registrovaném partnerství se však započítává (dle ust. § 1 odst. 2 nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb., ve znění účinném od 1. ledna 2025) jedna čtvrtina nezabavitelné částky, a to i když má samostatný příjem, **doloží-li povinný (dlužník) plátcí mzdy, že jemu nebo jeho manželovi nebo partnerovi podle občanského zákoníku nebo zákona o registrovaném partnerství byl přiznán starobní důchod, invalidní důchod pro invaliditu 2. nebo 3. stupně nebo sirotčí důchod.** Zjistí-li plátcé důchodu (*tedy ČSSZ, pokud jde o exekuce z důchodu*) ze své úřední činnosti, že povinnému byl přiznán zmíněný důchod, započte na manžela povinného nebo partnera povinného podle občanského zákoníku nebo zákona o registrovaném partnerství jednu čtvrtinu nezabavitelné částky, i když mu povinný tuto skutečnost nedoloží.

Nezabavitelná částka na vyživované dítě se počítá beze změny

Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů. Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá. (Je-li však výživné sráženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.)

Povinný dlužník musí být aktivní a doložit titul pro zápočet nezabavitelné částky na vyživovanou osobu

Aby mohl plátcé mzdy (zaměstnavatel) zohlednit při srážkách ze mzdy osoby vyživované povinným, musí povinný (zaměstnanec) plátcí doložit, že výživné poskytuje a komu. Sám plátcé mzdy není povinen vyživované osoby vyhledávat. Vyživovací povinnost k dítěti se prokazuje rodným listem, u zletilého dítěte je třeba doložit i potvrzení o studiu, případně rozsudek o stanovení vyživovací povinnosti. Existence manželství se prokazuje předložením oddacího listu a čestným prohlášením o tom, že manželství trvá. Obdobně u registrovaného partnerství i partnerství podle občanského zákoníku se plátcí předkládá doklad o partnerství vydaný příslušným matričním úřadem. Povinný může mít stanovenou vyživovací povinnost též k rozvedenému manželovi, tu prokazuje rozsudkem o stanovení výživného (stejně jako u skončení registrovaného partnerství a v budoucnu partnerství.). Přiznání příslušného důchodu lze prokázat zejména příslušným rozhodnutím o jeho přiznání, popř. sdělením o jeho valorizaci apod.

Výpočet nezabavitelné částky na povinného dlužníka

Životní minimum jednotlivce bylo naposledy zvýšeno od 1. 1. 2023 na **4860 Kč** (a to nařízením vlády č. [436/2022](#) Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima).

Výše normativu nákladů na bydlení pro jednu nebo dvě osoby v bytech užívaných na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy v obci s aspoň 70 000 obyvateli je od 1. 1. 2025 stanovena **na hodnotě 14 680 Kč** (a to ust. § 2 písm. a) nařízením vlády č. [465/2024](#) Sb.)

Nezabavitelnou částku na povinného dlužníka spočítáme tedy jako 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce 4860 Kč a částky normativu nákladů na bydlení v nájemním bytě pro 1 a 2 osoby v obci s aspoň 70 000 obyvateli čili 14 680 Kč, tedy jako 2/3 z **19 540 Kč** čili činí **13 026,67 Kč**.

Výpočet nezabavitelné částky na vyživovanou osobu

Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu činí 1/4 nezabavitelné částky na povinného čili **3256,67 Kč**.

Tady ještě jednou zdůrazněme, že nově se započítává nezabavitelná částka na manžela či manželku nebo partnera či partnerku podle občanského zákoníku či podle zákona o registrovaném partnerství (jako vyživovanou osobu) jen tehdy, pokud samotnému povinnému nebo manželovi (manželce) či partnerovi (partnerce) je přiznán starobní důchod, invalidní důchod pro invaliditu 2. nebo 3. stupně nebo sirotčí důchod (nikoliv invalidní důchod pro invaliditu 1. stupně).

Součet nezabavitelné částky na samotného povinného a nezabavitelných částek na vyživované osoby je základní (celkovou) nezabavitelnou částkou.

Nezabavitelnou základní (celkovou) částku (určitého povinného) stanovíme jako součet nezabavitelné částky na povinného a všech nezabavitelných částek na vyživované osoby.

Jak počítat a zaokrouhlovat

Nezaokrouhlují se jednotlivé složky celkové nezabavitelné částky (tj. nezabavitelné částky na povinného a nezabavitelné částky na vyživované osoby), ale **až jejich součet u jednotlivého povinného dlužníka, tedy (až celková základní) nezabavitelná částka, a to na celé koruny nahoru**. Průběžné-případně v průběhu výpočtu, resp. stanovení (základní) nezabavitelné částky potřebné-zaokrouhlování na dvě desetinná místa je třeba provádět podle obecných matematických pravidel, nikoliv podle zmíněného pravidla.

Od jaké částky jsou srážky prováděny bez omezení

Částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, a to ve výši jedenapůlnásobku součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro 1 nebo 2 osoby v

nájemním bytě v obci s aspoň 70 000 obyvateli, činí **29 310 Kč**. (Jelikož nařízení vlády vlády č. [595/2006 Sb.](#), v platném znění, neupravuje způsob jejího zaokrouhlení, měla by být, pokud nevyjde celé číslo, zaokrouhlena podle běžných matematických pravidel.)

Postup při provádění srážek

Exekuční srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od hrubé mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážená z příjmů ze závislé činnosti a pojistné odvody. Z takto vypočtené čisté mzdy zaměstnance (povinného) - nebo příjmů, s nimiž se při exekučních srážkách zachází jako se mzdou, např. s důchody-**se odečte (základní) nezabavitelná částka, která je součtem nezabavitelné částky na samotného povinného (dlužníka) a nezabavitelných částek na jím vyživované osoby.**

Rozdělení limitovaného zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek na třetiny

Pokud zbylá čistá mzda (tzv. výpočtová základna) - po odečtení základní (celkové) nezabavitelné částky-je rovna nebo nižší 29 310 Kč, zaokrouhlí se směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách. (Maximální výše jedné třetiny z 29 310 Kč je 9770 Kč. Případný zbytek odečtený od zbytku čisté mzdy - 1 nebo 2 Kč-při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi náleží povinnému.)

Shrnutí úvodní první části

K 1. lednu 2025 dochází ke zvýšení nezabavitelných částek a dalších limitů pro exekuční srážky ze mzdy, přičemž tyto změny zachycuje následující tabulka na závěr článku. Současně dochází k významné změně pravidel pro uplatnění nezabavitelné částky na vyživovanou osobu, a to na manžela resp. manželku, jakož i nově obdobně zavedené nezabavitelné částky na registrovaného partnera nebo partnerku či partnera nebo partnerku podle občanského zákoníku. V souvislosti s nově jen omezeným uplatněním této nezabavitelné částky na manžela, manželku, a též partnera, partnerku (a to jen za předpokladu, že je povinný dlužník nebo jeho manžel, manželka či partner, partnerka je poživatelem vybraného důchodu ze státního důchodového pojištění, a to důchodu starobního, invalidního při invaliditě 2. a 3. stupně nebo důchodu sirotčího) dojde v praxi v mnoha případech ženatých a vdaných povinných dlužníků (dlužnic) ke snížení jejich dosavadního výsledného (celkového) nezabavitelného minima. To budeme ilustrovat na příkladech výpočtu srážek ze mzdy v další části pojednání o tématu, když zároveň připomeneme způsob provádění srážek ze mzdy.

Tabulka: Meziroční porovnání parametrů exekučních srážek a jejich uplatnění

	V r. 2024 čili od srážek ze mzdy za měsíc leden 2024 v únoru 2024 až do srážek ze mzdy za měsíc listopad 2024 v prosinci 2024	V r. 2025 čili od srážek za měsíc prosinec 2024 v lednu 2025 až do srážek za měsíc prosinec 2025 v lednu 2026
Nezabavitelná částka na povinného (dlužníka)	12 704,67 Kč	13 026,67 Kč
Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu	3 176,17 Kč	3 256,67 Kč
Částka, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení, čili hranice, nad kterou je mzda již plně zabavitelná, a podléhá tak plně exekuci	28 586,00 Kč	29 310,00 Kč
Maximální výše 1/3 zbytku čisté mzdy v Kč	9 528,00 Kč	9 770,00 Kč

Richard W. Fetter,

právník specializující se na pracovní právo a související kapitoly jiných právních odvětví

[1] Viz zejména ust. § 655 odst. 2 a násl. nebo související o. z., ve znění od 1. 1. 2025 (uzákoněno novelou - zákonem č. [123/2024](#) Sb.)

[2] T.j. partnera ve smyslu právní úpravy dle poznámky č. 1 a dle zákona č. [115/2006](#) Sb., o registrovaném partnerství.

[3] Viz poznámku č. 2.

[4] K tomu viz na [epravo.cz](#) článek z 30. 10. 2024: 30. 10. Změna exekučních srážek ze mzdy od 1. 10. 2024 při vícečetné exekuci: [Změna exekučních srážek ze mzdy od 1. 10. 2024 p | epravo.cz](#)

[5] Nařízení vlády o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách).

[6] Novelizováno nařízením vlády č. [441/2024](#) Sb.

[7] Podle ust. § 278 občanského soudního řádu, které obsahuje zmocnění pro vládu k vydání bližší právní úpravy nezabavitelných částek.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)